

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre " " " " " "
Negyedévre " " " " " "
Egy órára " " " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzáró
hirdetések alkuz szerint jutányos áron vétetnek fel. Há yagdij min
den külön beiktatásért 30 kr.

Burok, Angolok, Magyarok.

Irta: dr. Király Péter.

Debreczen, febr. 1.

A burok, egy délafrikai nemzet. Azt sem tudtuk jóformán róluk idáig, hogy ők is megvannak a világon.

Az angolokat — a világ leghatalmasabb és legműveltebb nemzetét — áldani fogja érette az utókor, hogy alkalmat nyújtott a derék buroknak: bemutatkozni a világ előtt.

Transvall — a burok hazája — ma még csak egy kis államocská. Anglia pedig egy nagy világhatalom.

Anglia, ez a nagy-hatalom elakarta taposni azt a kis nemzetet, a burt; és íme, a mit senki előre nem hitt, a burok tesz világ csufjává az angolt.

En ezt nagyon természetesnek találom. Hiszen maga a gondviselő Isten egy percig sem érdemelné meg, hogy igazán tiszteljük és imádjuk őt, ha olykor-olykor nem alázná meg az emberi gőgöt, az emberi büns felfuvalkodást és pöffeszkedést s nem venné — az elvetemültség dőljős zsarnokok ellen — oltalmába az igazakat, a jókat és tiszta jelleműeket.

A burok győznek — már idáig is győztek s erkölcsi és hazafiúi diadaluk felejthetetlen és örök emlékü marad az emberiség történetében, még ha később fizikailag tönkre tehetné is megfogyatkozott és kimerült nemzeti seregeiket a gőgös Anglia.

A sorsa: dicsőség, fényes győzelem és halhatatlanság minden népnek ezen

a világon, a mely tiszta jellemű és erkölcsös s a melynek minden fiát s leányát nemes, fenkölt hazaszeretet érzülete hatja át, amikor hazáját nemcsak szóval és esküvel, hanem tettel is szeretni és imádni kell s nemcsak erős fogadalmakkal kell áldozni a hazaszeretet istenoltárán, hanem vérrel és léttel is!

Ilyen nemzet ezidő szerint a bur; ezért fog győzni.

Szégyen, kudarcz, veszteség romlás és megaláztatás a sorsa minden nemzetnek, a mely dőljős fenhéjjázással tulbecsüli erejét és hatalmát; lenézi és kizárja társadalmából a tisztet idegent; nem erkölcsi értéke és érdeme szerint becsüli embertársait, hanem vagyona, pénze után és aszerint, hogy mennyiben lehet kiszípolozni, kifacsarni belőle az eredeti őserőt és jellemet, mint a citromból a levét; mindent magáért és magának — rajta kívül minden csak eszköz, az ő hüvös önszeretetének és önistenítésének szertelenné hizlalásához.

Ilyen nemzet ez idő szerint az angol; ezért kell neki Transzvalban a burok ellen csaták után csatákat veszíteni s erkölcsileg feltétlenül kudarczot vallani.

Vonjunk ebből magunkra egy őszinte következtetést.

Vajjon, ha bennünket megrohanna valamelyik idegen hatalom s ki akarná irtani a föld színéről a magyart, felakarná dálni családi tűzhelyünket, szét akarná zülleszteni társadalmi és állami életünket s ki akarná törölni Európa térképéből, papirosán és természetben egyaránt ezt a fogalmat: M a g y a r Á l l a m és M a

g y a r n e m z e t, vajjon ellent tudnánk e-állani s meg tudnók-e oltalmazni hazánkat, családunkat, gyermekeinket — templomainkat és házi Isteneinket?

Szomorú és megdöbbentő legyen bár mindazokra, a kik a maga ridegségében tudják szemlélni és megbírálni a mai állapotokat... én — nemzetem iránti legnagyobb kiméletem és gyöngédségem daczára — nem hiszem, hogy a mai viszonyok közt megtudná védelmezni hazáját a magyar.

Vajjon miért kételkedem én ebben? Van-e reá valami okom? Ezekre a kérdésekre ezuttal legyen elég nagy általánosságban felelnem.

Hogy magyar nemzeti erőről és hatalomról beszélni lehessen, ahhoz első-sorban szükséges lenne egy nemzeti k o r m á n y h a t a l o m és alkotmány, aztán egy jól szervezett nemzeti h a d s e r e g s e g y ö n t e t ü és egy s z e l l e m ü állami és társadalmi szervezet és igazgató s. Ezek aztán minden egyebet önmagukból előteremtének.

Valljuk be őszintén, minden nagy-képüsködés nélkül, hogy a fentebb említett hatalmi eszközök közül egyiknek sem vagyunk birtokában.

Kormány szervezetünk az Ausztriával való utálatos közösség miatt a képzhetető legnyomorultabb ezen a világon. A magyar államigazgatás szelleme — iránya — jellege, egyaránt elszomorítóan silány és semmit érő.

Törvénytarunk nem egyéb, mint idegenből s különösen Ausztriából átköl-

Rege

a nagy Asszonyról meg a borzos fiúról.

A fiun kezdem. Nagy hajú borzos fejű gyerek, a ki velünk rágtá a tollat éjjelente, míg az álmos képü, ólomparákat lehelő tördelő ásitva jelentette, akárcsak a villamos vasut minden iránt érzéketlen kalauza, hogy megtelt. Már mint a lap, együtt öltük az eszméket a sűrű fekete, nyomtatott sorokba, a melyek felett már másodnapon újakat szülye tort ültünk.

Mi napszamba vettük ezt a munkát, ő művészetnek. S míg mi kaczagva frázisokat róttunk léha mondások után, ő kis bajuszát sodorgatva komolyan perczgettette tollat. Az ernyős lámpa és a fehér papir reflexze szürkés fehér színbe vonták amugy is sápadt, beésett arcját.

A mikor szertenézve íróasztalán szeme a törött lámpagömbön kiszökkenő fénynyalábra meredt, vagy ha az öblös tintatartó fekete tengerébe bámult, mintha onnan lesné ki tartalmas bizarr gondolatait, valami megviláglant egyébként hágyadt fényü szemei körül, valami idegen tűz, némi démoni. Tovább irt s szemöldökei elsimultak s a rejtelmesség

hletlé oldodott fel folyton forrongó — nyugtalan lelkében.

Kint, a nagy világban valamivel vidámabb volt, néha rossz viczcekben is utazott, hogy aztán hirtelenül merevedett arczvonásokkal elmerengjen. Talán ifjusága mellett sokat csalódott, nagy megrázkédtatáson kellett átesnie, hogy anyira elzárkózott volt. Nehezen lehetett bensejéhez férközni, nem árult el belőle semmit. Mást mondott mindig mint a mit ezett, mert félt az emberek rosszszágától s úgy találta, hogy nem értik meg egy mást.

Szivtelennek is tartották, mintha az emberekkel való érintkezés cseppköveket képezett volna mindjobbán elburkolt zive körül. Pedig néha-néha, a mi ritkán történt, egy igazabb barát felé, szive egy kis résén jóleső meleg áramlott, a mit ideig-óraig őszinte szóval, érzéssel szítani lehetett, aztán mint a kandalló, e lvesztve utolsó parázsát, kihült. Csak egy vágyát ismerték, ennek örök megtartásáért küzdött s ez a függetlenség volt. Asszonyneppel nem sokat törődött; hazug kalandokat meghallgatott, de alig mesélt valamit a sajátjából, hanem mikor valaki megtudta pendíteni az emlékezések ama hurjait, melyek hangulatát asszonálásra voltak kepe-

sek kelteni, akkor megeredt ajkán a szó s mint középkori hegedős, szüneteket tartva, apró énekekben regélte el, a lantkíséretet lelkének felhangzó méla akkordjai helyettesítették, kicsiny históriáját, a mese fiúáéja néhány lopva letörölt könyv volt.

Azért szép és nagy — a miot Bodorán kollegánk mondta: esztétikailag rendezett — szenvedélyek hullámozottak benne. Mi ketten voltunk legjobb barátai, én az atyáskodó barát szerepkörét töltöttem be, az évődő Bodorán pedig a vadócöt, akarta megmenteni a társadalom számára. Szinte durván érvényesített jóakarátava majd az ellenkezőjét érte el. De hozzánk volt a legőszintébb, mert együtt tudtunk érezni vele.

Hogy a tárczaczimhez visszatérjek, elkezdem a regét.

A fiu egyszerre megváltozott. Külömben beesett arcján lázas piros foltok mutatkoztak, gyakran, sőt beszéd közben is, elábráozdott, majd felrettenve nem tudta hamarjában, miről folyik a szóbeszéd. Kerülte a társaságot, a kavéházat. — Csipkedésünkre alig válaszolt, egész magaviseletéből, nyugtalan idegességtetszett ki. Kéziratában sok volt a huzás-vonás, ami nagyfoku szórakozottságról tett tanúságot. A szerkesztőségből lopva távozott, szóval szo-

töztetett s hitvány magyar fordításban közkötelezővé tett plágium! — s közte, valóságos »f e h é r h o l l ó« az egészséges magyar szellemben megírott törvénytörvényszakasz. (§.)

— Törvényhozásunknak és egész igazságügyi berendezésünknek csupán csak a nyelve magyar, — de a szelleme idegen s a mi még botránysabb — ausztriai!

A hadseregünk a szó legsilányabb értelmében véve — osztrák.

Honvédségünket is Bécsből dirigálják br. Fehérváry Gézával a honvéd hadügyminiszterrel és József m. kir. herceggel — a honvédség főparancsnokával — egyetemben.

A honvédség vezetésének, vezényletének hivatalos nyelve — magyar; de minden szabályzati és gyakorlati könyve osztrákból szóról-szóra átfordított silány plágium. Szolgálati szabályzata az osztrák „Dnst reglamával“ Gyakorlati szabályzata az osztrák „Exercier reglamával“ L ő u t a s i t á s a az osztrák „S c h i s i n s t r u k c z i ó i v a l“ stb. stb. szóról szóra egy és ugyanaz.

Hogy a honvédség mégis annyira, a mennyire magyar — ezt fenkölt lelkű önértékes honvédtisztjeinknek köszönhetjük, a kik maguk is türethetetlenek találják azon aljas törekvést, a mely felsőbb helyekről sugalmazva, honvédségünk elosztrákosításán dolgozik, — mit tisztjeinknek ugyszólván naponként keserűen kell tapasztalniok.

A mi végül társadalmi állapotaink hitványságát illeti — erről — szomorú dolog! — alig képes az ember eleget írni és beszélni.

Társadalmi bajaink is felülről táplálkoznak . . . Mi nemcsak eltűnjük ve-

zérferfiaink sikamlós erkölcstelenségét, hanem aljas bravurjaikért megis dicsérjük s jutalom képen hivatalos állásukban újból és újból megerősítjük őket.

Az igazságszerető, nemes lelkű és jellemes embereket pedig „bolond rajongóknak“ bélyegezzük. A szálfafüj, erkölcstelen kélyenczeket ellenben, pajzsainkra emelve mutatjuk be a világ előtt, mint példányképeket.

Megtudná-e nekem magyarázni valaki, hogy vajjon mivel lehetne a mai viszonyok között — a haza megoltalmazása végett — önfeláldozásra és halaltmegvető küzdelemre buzdítani a — magyart?!

Ilyen minősíthetetlen hitvány állapotok nehezülnek a mi életünkre és hazánkra. Önértékes ember könnyes szemekkel jajdulhat fel: »Vajjon lesz-e még valaha ezen a világon magyar nemzet és független magyar állam?!

Igaz ügyük védelmében a szigorú erkölcsű buroknak dicsőséges győzelmei, ilyen fájdalmas kérdést szöszlaltatnak meg ajkainkon, kik hazánk és nemzetünk ügyét szerelnők e hon és nemzet igaz fiainak önzetlen hazafiságával összeforruva biztatóbbnak s reményteljesebbnek látni!

Debreczen, február 1.

A függetlenségi és 48-as párt jan. 30. este 6 órakor Kossuth Ferencz elnöklété alatt értekezletet tartott, melyen Komjáthy Béa ismertette a tokiói, pekingi és csetinjei követési paloták építésére szükséges költségekre es a 30 millió póthitelre vonatkozó pénzügyi jelentést es a szárszámadást. A párt elhatározta, hogy ugy a jelentést, mint a kormánynak a szárszámadásra vonatkozó előterjesztését nem fogadja el. Az értekezlet Kossuth Ferencz indítványára köszönetet szavazott

Komjáthy Belának az e tárgyak szakszerű ismeretéseért és fáradozá-áért. Komjáthy ezutan hosszabban szólott a hazai román iskoláknak külföldi pénzekkel való szubvenzionálásáról és bejelentette a pártnak, hogy ez ügyben interpellációt fog intezni a miniszterelnökhöz, a mit a párt tudomásul vett. Az ugynevezett kisebb tárczakra vonatkozó költségvetési előirányzatot a párt nem fogadja el és egyuttal felkérte Kossuth Ferencz elnököt, hogy a költségvetés körül forgó általános vitát ő vezesse.

A kormánypárt a kvótaemelés ellen.

Hevesvármegye tegnapi közgyűléséu érdekes eset történt. M a r o s - V á s á r h e l y sz. kir. város atiratát, mely tiltakozik a kvóta emelés ellen, a közgyűlés egyhangulag magáévá tette s elhatározta, hogy hasouló szellemű feliratot intéz az országgyűléshez és a kormányhoz. A határozat egyhangu volt, a minék a jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy a varmegyei kormánypárt az utolsó emberig megjelent a közgyűlésen s annak befejeztével Kallay Zoltán főispán lakásán szervezkedő gyűlést is tartott. Még pikánsabbá teszi a dolgot, hogy ezt a határozatot Egerben hozták, a mely városnak L u c s László pénzügyminiszter az egy szó-többséggel megválasztott képviselője.

A szentesi választás. Tegnapelőtt véres összeütközés színheye volt a szentesi pályaudvar. P i c h l e r Győző képviselő érkezését várták, ak a D i e n e s Márton érdekében elment jó előre lépéseket tenni. Érkezésének hírére a S i m a Ferencz, illetve a M o l n á r Ernő dr. em berei nagy tömegben vonultak ki a pályaudvarra. Mikor Pichler Győző a vasuti kocsiból kilépett, éktelen zaj, lármá keletkezett. Lehurrogtak, abzulgolták s versenyt fűtyöltek a választók. — Pichler Győző alig birt menekülni. A választók háborgása azonban nőtön-nőtt, ugy hogy a csendőrök szuronyt szegezve rohantak a nép közé. Az összeütközés véres kimenetelű volt és több súlyos megsebesüléssel ért véget.

A képviselőház ülése.

P e r c z e l D. elnöklété alatt tegnap — jan. 31. — ülést tartott, melyben a kongruáról és az egyetomi építkezésről szóló tör-

katlan magatartása olyan jelenségeket teremtett, a mik kettőnköt, mint igaz jó barátait gondolkozóba ejtettek.

Miután találgatásunk eredményre nem vezetett, megpróbálkoztunk az analizissal, de az sem adott kellő megoldást. A novellisták szempontjából nevezé azután abban állapotunk meg, hogy lelke forrongásban van, tekintve pedig a töredékes csendes nyilvánulásokat, minos aggodalomra jök. Czelzatosságot kerülő vigasztalás-feleket mormogtunk neki s ugy hittük, eleget teünk a barátság követelményeinek.

A lelkek sok kicsiny tragédiát rejtenek magukban, anélkül, hogy mások — hiszen nem is érdeklik őket, csak valaha is megismernék. Még talan java része tragikomédia, a mi felett inkább nevetnének, semmint szánakoznának. S ezekben hányszor buktatja el magát, mint hőst, a lélek birtokosa; azután, ha kiheverte sebeit új mesét szó a valóság, az ábránd, és a lehetlenségek fonalából — és újból elbukik. Így megy ez, addig, mig a lélek teremtő képessége meggyötörve semmivé lesz, az éltető nedű, mely fantáziagyökereken át szívódik a szivből, kiszárad mindezekkel és így lesz az ifju testben öreg lelek, szellem helyett »horror vacui.«

Egy olyan apró tragédia fészkelte a fiu lelkében s a véletlen volt az, mely nyomára vezetett. Egy éjjelen együtt hagytuk el a műhelyt. Havazott, a hószőnyegek az elvetve égő utca-lámpák törött fényében ugy tüntek elő, mint ezüst szákkal átszótt bársonyfutó. A temető ut felől erős szellő igyekezett feltűrt kabutunk gallérjai alá kergetni a háztetők hópikkelyeit.

A sarokkal szemben a kávéházban még szólt a zene, a szombatesti mutatók rekedt

kurjongatásait felénk hozta az utcaszegletről utcaszegletre csapongó teli szél. Egymáshoz kapaszkodva léptük az utat.

Bodorán valami csiklandós anekdotát mondott el egy pöszi kóristánéről, ő volt a színházi léhaságok szorgalmas lantosa. A fiu nem halgatott reá, erősen bámult a még fölünk néhány lépésnyire lévő egy emeletes sargaház ablakára. Éreztem, miként remegett s a ház elé érve, mint hipnotizált médium állott meg.

Reszkető ajakkal, majd fuldokolva mondta: ott . . . ott. Ha meg nem fogom men' en eseset volna. Bodorán azt hitte megcsuszott, én pedig tudtam, hogy baja van. Hirtelen eszembe ötlött: hatha ez az a keresett ok, a mely a fiu ennyire kiforgatta. S aztán, hogy meg néhányszor hátrkapott a fejével, bizonyos voltam benne, mikor Bodorán oda sugott: ki lakik az ablak megett (valami szép szénész), nem kellett mindehez sok találgatás.

A gyerek idegesen pislogatott reánk, szemrehányó tekintet einkből mindent kiolvasott és a templom előtti gazlampa alatt kitört belőle a vallomás. Be-zelt ő a Nagyaszonnyáról, a művésznőről, olyan extázisban, amely csak valami, a szerelemnél nagyobb érzelem folytán — lehet még a buvárok előtt ismeretlen ez, de bizonyos, hogy van — keletkezhe ik. Ott, a hol valóság nem volt elegendő, csillogtatta vakmerő és mezdöbbentő fantáziáját s alig néhány percz mulva meghletten állott előttünk a Nagy Asszony fehér ptyolatban, isteni fényben.

Rátért iszonyu szerelmére, mely emésztí s tüzet s emeből löve ő gyújtó sugarai érezteték velünk. Ilyen haramas medrű szövedélyt nem hittünk volna benne. Perczekig

állottunk meghatottan s még az örökké vidám Bodorán is meleg sajnálkozással sugta: szegény gyerek! — mikor a fiu a templom falához dőlve keservesen sirt.

En nem tudtam szóhoz jutni, Bodoránról minden szomorúság, mint panczélról patlant vissza és megkérdezte vajjon az ő Nagyaszonnya tudja e, hogy szereti.

A fiu erősen tiltakozott ez ellen s folytatva utunkat alig hallhatóan rebegte:

— Es nem is fogja megtudni soha!

Bodorán vállait vonogatva dudolta a színház komikusának kedvelt kupléját: ama bizonyos azákról. Bántotta a fiut, abban hagyta és komolyan körhalmi kezdte. Ez nagy gyerekség, erőszakkal boldogtalan szerelmezt játszani ma nem divat. Beszélni kell vele, hadd tudja meg a Nagy Asszony, hogy szeretik. Azután tenni is kell valamit. Jaj annak, a ki ma trubadur.

— Nem, — nem soha! Tiltakozott a fiu. Azt sem tudja, hogy élek-e; nem tudja hogy szeretem. Nem gyávaság tart tőlle vissza, hiszen annyira bátor csak vagyok, de szent, igen szent az iránta való tisztelet. Kikaczagtuk a gyereket. Ő meg — eközben a kávéház elé értünk — meg-megfogta kezünket s mint ihletett proféta, ki az Ur igéjét hirdeti, dicsőült, ünnepies hangon sutogta:

— Anya, gyermeke van. — Szent igen szent.

Pillanatra megütköztünk, azután Bodorán gunyosan odamondta: Számár!

Ugy hatott ez a szó, mintha a szomorú elégia énekését hideg vízzel nyakon öntik, mintha a legszebb dala muál elszakadnak az arccod hurjai.

Ez volt a Rege epilógja.

Falk Richárd.

vényjavaslatot harmadszori olvasásban elfogadták, azután felvették az 1897 — 1898. évi közös üggyi kiadásokra Magyarországól pótlólag fizetendő összegekről szóló t-javaslatot.

Szabó Imre a p. ü. bizottság előadója indokolta a tulkiadást, majdnem azzal a lakonikus érveléssel, hogy kellett, s a fölbatalmazást, a közös aktívából 15 millió felhasználására.

Komjáthy Béla: Ide jön egy bizottság, azzal az indítvánnyal, hogy a Ház szavazzon meg oly 30 milliónyi közös kiadást melyt már két éve elköltöttek s hogy mire költötték el, azt még a kormányparton sem tudják. Ha a Háznak csak parányi önérzete volna, egy krajczárt sem szavazna meg. Kérde a pénzügyminisztert, ki hatalmazta föl, hogy az országgyűlés megkérdése nélkül folyósítsa az összeget? Kérde a delegáció tagjait, latta valaki e nagy összeg elszámolását? Maga ez az egy tény, hogy a delegáció ezt a tulkiadást, bár joga sem volt hozzá, megszavazta, elég arra, hogy a delegáció intézményét hiteltelenséggel tegye. Azt mondják, a hadügyi albizottságban, mely németül tanácskozik, a hadügyminiszter fölvilágosítást adott, hogy mire költötte el a 30 millió. De ha valamit tud az albizottság, azt még nem tudja a delegáció plénuma és nem az ország. A legnagyobb vakmerőség ide jönni és 30 milliót kérni olyasmire, amiről nem tudjuk mire költötték. Ezennel kétségbe vonja, hogy arra költötték volna a pénzt, mint a mire az előadó állítja. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Vajon miféle rendkívüli körülmények voltak Európaszerte 1897 november végétől 1898 májusáig, hogy erre a rendkívüli póthitekre szükség lett volna. Mikor a közös-ügyes élet kezdetén csak két millióval lépte túl a hadügyminiszter a költségvetést, a delegáció kormányparti tagjai, így Zsedenyi is, élesen kikeltek ellene. Ma a delegáció 30 milliót könnyedén megszavaz. Itt a katonaság parancsol már, ez is egyik bizonyítéka ennek. A 70 es években nagyobb tengerészeti kiadások merültek fel a delegációban, az akkori magyar delegáció megszavazta ugyan ezt, de kijelentette, hogy nagyobb flotta megszavazása a magyar országgyűlés hatáskörébe tartozik. Képzeltet-e ilyesmi ma? Ha a többség tagjai a magánéletben is úgy járnának el megbízottjaikkal szemben, mint a kormány a nemzettel, a többség a választókkal szemben itt, rég a fenytő bíróság elé kerülne. Valóságos skandalum az, a mi itt történik. (Helyeslés a szélsőbalon.) Pártja nevében kijelenti, hogy nem járul hozzá.

Széll Kálmán miniszterelnök: Oly tényről, oly badzsereg-kiadásról van szó, mely akkor történt, mikor még nem ült a miniszterelnöki székben.

Földkialtások: Ott ült a jobb-oldalon.

Széll Kálmán: Esze ágában sincs mentegőzni. Vállalja a felelősséget, annál inkább, mert hiszen a jelen törvényjavaslatot az ő minisztertársa nyújtotta be. A delegáció kompetenciáját Komjáthy kétségbevonta, pedig az oly tiszta, mint a napfény. (Valóban mindig közelebb megyünk ahhoz, hogy a delegáció kompetenciáját kiterjesztve, az országgyűlés felett állónak tartjuk s felépítsük a „Gesamtmonarchie-t“.) Minden közösügyes kiadás a delegáció elé tartozik s a póthitel is. Ha joga van a delegációnak megszavazni a költségvetést, joga van azt is megszavazni. A pótlólag kérnek tőle. Hogy 1888-ban nem volt alkalmas ez a Ház arra, hogy valamit megszavazzon, az tudva van, mert ez évben a Ház semmit sem szavazott meg. Nem is terjesztették az ügyet a ház elé, hogy a költségvetésbe iglassa, hanem azért terjesztik be most. Nem áll az sem, hogy a delegáció nem tudta, mire költötték a tulkiadást. Elmondotta ő is a pénzügyi bizottságban, elmondja most is. A hadügyi albizottság nyelve magyar és mindenki magyarul beszél, a ki nem akar közvetlenül a hadügyminiszterrel beszélni.

Földkialtások: Miért nem tanul az meg magyarul?

Széll Kálmán: A hadügyminiszter

megmondta, hogy a harmincz millió kell kézi-fegyverekre, tüzérségi lőszer további beszerzésére, ez a két tétel maga 26 millió volt, a további galíciai barakokra és a déltiroli erődítésekre kellett. Nem áll, hogy abban az időben Európa nyugodt volt, mert akkor volt a török-görög háború, mely lángba borulással fenyegette az egész Balkánt. A mit a kormány itt előterjeszt a zárószámadásokról, megköveteli, hogy hitelesnek vegyék. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Azélnök: A szóokat meg kell hallgatni.

Széll Kálmán: A mi azt illeti, hogy a 70 es években még akadt ember, a ki a flotta-rendszer megváltoztatását a magyar országgyűlésre tartozónak tartja. Igen is, akadémist is hatvan ember, aki ugyanezt most is kimondta. Szabad így becsmeregni ezt a tételt ezek után? Ez sem nem illő, sem nem méltó. (Zajos tetszés a jobb-oldalon.)

Komjáthy Béla: Nem hiszi, hogy a nem illőt neki, Komjáthy Bélának mondta volna. Vagy ha igen, áll elébe. Mind azt amit mondott a delegációról, főtartja. Nem ő, hanem Horánszky mondotta, hogy hat a póthitel vakon akarják megszavazni, mely az ország anyagi romlására vezet. Pedig Horánszky tagja volt az albizottságnak.

Kubik Béla: Most beszéljete!

Komjáthy Béla: Kötelességét a szóló mindig fogja teljesíteni.

Széll Kálmán: Komjáthy hazafiságát mindig elismerte. A mi az illő szót illeti, mikor Komjáthy a delegációt azzal vádolja, hogy az nem tudott arról semmit, mit szavaz meg, akkor parlamentarisan tartotta megjegyezni, hogy az talán nem illő arra a delegációra.

Műnics Aurél visszautasítja azt a föltevést, hogy ő, mint a delegáció tagja, bármit is megszavazott volna, hogy ne tudta volna, miről van szó.

Lukács pénzügymin.: Komjáthy azt kérdezte tőle, ki hatalmazta föl arra, hogy az országgyűlés megkérdése nélkül folyósítsa az összeget? Abban az időben a magyar országgyűlés nem tárgyalt semmit és a magyar kormány nem vehette magára a felelősséget azért, hogy bizonyos összeg folyósításának megtagadásával komoly eshetőségekkel szembe az ország védelmét gyöngítse.

Thaly Kálmán elismeri, hogy a min. elnök nyíltan megmondta, mire fordították a póthitelt. A min. elnök a görög-török háborúra hivatkozott. A szóló tudta, hogy a török oroszán egy csapásra agyon fogja ütni a görög patkányt.

Perce elnök tiltakozik az ellen, hogy egy velünk barátságos államról így nyilatkozzék.

Thaly: Törökország ellen nem kell fegyverkezünk. De a min. elnök azt mondta, hogy a milliók egy része a déltiroli erődítésekre szolgat. Ez is a törökök ellen való? — Nem, az Umberto ellen, az olasz állam ellen szolgat! Pedig az tagja a hármasszövetségnek.

Széll Kálmán: Senki ellen sem!

Thaly: A galíciai barakokra szorjuk a pénzt, de az erdélyi szorosokra, a Zimony körüli erősítésekre semmi sem jut. Magyarország hadd pusztuljon. Nem fogadja el a javaslatot.

Széll Kálmán kijelenti, hogy ő egy szóval sem mondta, hogy Törökország ellen fegyverkezünk. Nem fegyverkezünk Olaszország ellen sem, senki ellen, hanem saját biztonságunk okából. A mult delegációban a hármasszövetség dolgában olyan nyilatkozatok tettek, hogy senkinek esze ágában sem lehetett Olaszország ellen fegyverkezni. Itt csak határvédelemről van szó.

Thaly Kálmán főtartja azt az állítást, hogy a déltiroli erődítések csakis Olaszország ellen irányulhattak.

Kossuth Ferencz több tekintetben fölvilágosítást kér a pénzügyminisztertől. Lukács pénzügyminiszter ezt röviden megadja.

A ház többsége általánosságban és részleteiben elfogadja a törvényjavaslatot.

Ezután a pekingi, tokiói és cetinyei követségi paloták építési költségeinek a közös aktívák terhére való fedezése került napirend-

re. Szabó Imre a pénzügyi bizottság nevében a miniszterelnök jelentésének tudomásul vételét jelenti.

Thaly Kálmán nem járul hozzá, mert pekingi és tokiói építkezés a gyarmat-politikának árnyékát veti előre, ami csak Ausztria érdeke. Különben is ez csak pazarlás, mert van elég jó régi épület mindenütt a követségek rendelkezésére. Ezeket a kiadásokat pártja nevében rosszalja.

Széll Kálmán: A monarkhia pekingi követe egy másik követ vendége volt eddig, mert ott alkalmas bérházat nem lehet kapni. Örökké nem lakhatik annak a nyakan. Tokióban a város ingyen telket adott, de az al a kikötésért, hogy a monarkhia beépíti. A külföldi képviselőben különben a magyarság egyre nagyobb tért foglal el.

Polónyi Géza kérde, hogy ezeket a követségi palotákat és konzulatusi épületeket hogyan telekkönyvezik el és hogy biztosítják a magyar tulajdonrészt?

Széll Kálmán: E kérdésben okmányszerű fölvilágosítással nem szolgálhat. (Zaj.) Kétségtelen, hogy közös tulajdonok az épületek és lakások. A ház többsége szétválásra nem gondol, mint Polónyi s így beleenyugszik abba, hogy közös tulajdon.

Kossuth Ferencz: Nem lehet addig megszavazni a tételt, amíg nem tudjuk mi módon biztosítjuk Magyarországot birtokot. Megvan-e győződve a pénzügyminiszter e paloták sürgős voltáról, mikor 512 magyar birtokos vagyonát árverezték el egyszerre itthon.

Komjáthy Béla tiltakozik az ellen, hogy a külügyeket mind közöseknak lehetne tekinteni.

Széll Kálmán azt feleli, hogy szavaát csak a jelen esetre vonatkoztatta.

Lukács pénzügyminiszter szavai után a Ház a jelentést tudomásul vette.

A Ház üvegfedelére oly sötétség nehezedett hogy alig lehetett látni a teremben.

— Világosságot! Nem látunk kiáltottak. Erre csakhamar kigyultak a páncsillárok.

Az 1898-iki zárószámadásoknál felszólalt Polónyi Géza s felvilágosítást kért a kormány által kezelt alapítványok ügyéről s azt kérdezte, hogy a bizottság mi módon győződött meg az alapítványok kezelésének helyességéről.

Benke Gyula előadó kijelentette, hogy az alapítványokról szó van a zárószámadásokban. Az ellenőrzés szabályairól épen most tanácskoznak a pénzügyminiszteriumban.

Polónyi Géza: Most hogy ellenőrzik? Benke Gyula előadó: A számvégszék ellenőrző bizottságának nem hivatása, hogy tételenként átvizsgálja a számadásokat.

Komjáthy B.: Ekkora beismerésre nem készült el! Négy száz millió korona van a kormány kezén ellenőrzés nélkül s a bizottság nem tartja hivatásának a parlamenti kontrollt.

Lukács pénzügyminiszter az alapítványkezelés helyességét erősíti, Polónyival szemben.

A többség a zárószámadásokról szóló jelentést tudomásul vette.

A legközelebbi ülésen csütörtökön 10 órakor a költségvetést tárgyalják.

Molnár János az ülés végén azt az interpellációt intézi a belügyminiszterhez: van-e tudomása arról, hogy a községi jegyzők az adó cenzus helytelen megállapítása ellen kérvényezőktől a szükséges okmányokat megtagadják, intézkedik-e ez ellen és közben jár-e a királyi kúriánál hogy az olyan kérvényeket, a melyeket a hatóságok hibájából nem szerelhetnek föl kellően, vissza ne vesse (Elmentmondás.)

Kérvényt kiadják a belügyminiszternek. Miután már a mai napirend felett megállapodtak az ülés végett ért.

A katolikus kongresszus.

A katolikus autonomia megalkotására hivatott kongresszus tegnap délelőtt tizenegy órakor megkezdte tanácskozását a főrendiház tanácskozó termében.

A gyűlés igen népes. A püspökök csak-

nem teljes számmal jelentek meg. Egyáltalán nagy a jelenlévő papok száma. V a s z a r y Kolos bíboros hercegprímás foglalta el az elnöki széket; oldalt ült Szapary Gyula gróf, a világi elnök. (Itt is kifejezése ez a kétféle elnökségnek?) A tanácskozás idejét a kongresszus délelőtti tizenegy órától déután kettőig állapította meg.

Több rendbeli bejelentés után Hoványi Gyula, a többségi vélemény előadója előterjesztette a huszonhetes bizottság többségének javaslatát. A bizottság többsége a 70—71-iki alapon áll. A többségi javaslat tartalma szerény és igénytelen, azért, mert nem volt módjában ismerni a két illetékes tényezőnek: a legfőbb kegyurnak és a püspöki karnak véleményét. (Miert nem ismerte?)

G y ö r f f y Gyula, a kisebbségi vélemény előterjesztője mindenekelőtt konstatálja, hogy a többség előadója beszédében a 70—71-iki alapra helyezkedett, amelyen a közkezenforgó javaslata nem áll, mert folyvást mentegézőzik, hogy miért nem állhat a 70—71-iki alapon. A kisebbségi javaslat szerény és igénytelen tartalmat ad a javaslatnak, mert nem ismeri a két legfőbb faktornak: a kegyurnak és a püspöki karnak véleményét. A kisebbség épp ezért, mert e véleményeket nem ismeri, olyan tartalmat ad javaslatának, a milyen erejűvé akarja tenni az autonómiát, a milyen erő a katolikusoknak megfelel. S a huszonhetes bizottság többsége csak két faktort ismert, de megfedkeznek a harmadikról: a magyar katonai cizmusról. A többség nem akarja elismerni a multnak gyökérszárait, például a püspöki kinevezésre nézve. Hát miért ne lehetne egykérésű elismerni? Hát miért nem történt-e az eddig, hogy fölünk egészen kívül álló világi egyének befolytak a püspökök kinevezésébe? A püspöki tekintélyt, a püspöki hatalmát teljesen megóvja a kisebbség javaslata, sőt növeli a püspöki hatalmat, mert könnyíti helyzetét, mint az erdélyi autonómia vonzó példája mutatja. A huszonhetes bizottság javaslataiból hiányzik a püspöki egyházmegyei szervezet, a melyet a hierarchikus rend is megkövetel. Erre a középhatóságra szüksége van az egyházi adminisztrációnak. S ez már meg is van, csak a bizottságot kell szervezni. Ha volna egyházmegyei szervezet, bizonyára a görög katolikusokat is be lehetne vonni az autonómiába. Az nem elég, hogy a püspökök közül 10—12 tagu kupaktanácsot alkossanak (Mozgás, illetőleg megbotránkozás a püspöki — a világiakat féltékenyen kizáró, ugyszólva, titkos jellegű értekezletek, olyan még eddig nem hallott jellemzése felett!)

A világiakat jogokhoz kell juttatni. Az egyházi vagyion kezelésére nézve helyesli a huszonhetes bizottság javaslatát. (Ebben úgy látszik nincs pártkülönbség s ha megalakul az autonómikus r. kath. egyház, elmondhatja in hoc signo vincit.) Most is lehet erősen kezelni a katolikus vagyont. Megfelelő védelmet kell adni a katolicizmusnak, a mire a modern államban szüksége van. Ajánlja a kisebbségi javaslatot elfogadásra.

Ezután fölváltva beszéltek a kongresszus tagjai, hol a többségi, majd a kisebbségi javaslat mellett.

Lakner László (Léva) a többségi, Esedies István (Pécs) a kisebbségi javaslatot pártolja. A tanácskozás folyik.

A háború.

A harcztérrel csak az az újabb hír van, hogy Delarey bur parancsok január 27-én Koleszberg körül megvert egy erős angol hadoszályt s Grobler tábornok még egyszer megverte az angolokat (French tábornok csapatait), mikor ezek a burokat körül akarták keríteni. Ez a legújabb angol vereség híre más körülmények közt nagy izgatottságot keltett volna Londonban, most azonban föl sem tűnik, a parlament tanácskozásai iránt való nagy érdeklődés között az ilyen kis vereségeket nem is veszik észre.

Hát érdekes, mindig s most különösen az angol parlament, mert a hajdani bájos, de

már öreg, nyolczvanesztendőt meghaladt kiralyndó harcra tüzel az angol nemzetet, trónbeszédjében kijelentvén, hogy Anglia afrikai hegemoniája biztosítására kezdett harcot dalmalmasan kell befejezni.

Tehát ez a tisztelt matrona, akinek mind nemétől, mind korától, mind ismeretes vallás-erkölcsi érzésétől a békere való törekvést várná el a világ, ellenkezőleg azokkal harcias hangulatban van maga és erre tüzel mint brit felség, alattvalóit is, miként nem hajtott már a háboru megkezdése előtt sem a népjog nevében tett kérésekre sem. Pedig mennyi vért megkímélt és mennyi pénzt megakarított amelyet a civilizáció érdekében sikeresen felhasználhatott volna nagy nemzete, a helyett hogy most az angol anyák gyermekeiket, a szerető szívek szereteteikért ontják könnyeiket, a messze idegenben letört kedveseikért; s csonkak, bének fojnak bizonyítani majd itthon a háboru borzalmaival! De hát mit ezek a kiralyndó biu dicsőség kívánásához képest, melylyel nemzetének dicsözégét öszezöti.

Bizony ez a büszke név: V i k t o r i a harcokat kíván s volt is már neki hosszú uralkodása alatt, több mint — elég.

Hadakozott: 1. a kanadai lázadás ellen (1837.) 2. afganisztáni háboru (1839) 3. kínai háboru (1840) 4. egyiptomi háboru (1840) 5. második afganisztáni háboru (1842) 6. Indiai mahrátok lázadása (1846) 7. sikh-lázadás Indiában (1846) 8. ir-lázadás (1848) 9. második sikh-lázadás (1849) 10. kafferháboru (1850) 11. birmai háboru (1852) 12. orosz háboru (1853—1855.) 13. berati háboru (1856) 14. második indiai fölkelés (1857) 15. második kínai háboru (1858) 16. harmadik kínai háboru (1860) 17. Uj-Zélandban maorik fölkelése (1860) 18. második maori fölkelés (1863) 19. szerezsen fölkelés Jamaikában (1865) 20. abesszinai háboru (1868), 21. asanti háboru Nyugat-Afrikában (1873) 22. harmadik afganisztáni háboru (1878) 23. második kaffer háboru (1879) 24. negyedik afganisztáni háboru (1880) 25. basutó szerezsenek fölkelése (1880) 26. bur háboru (1880—1881) 27. második egyiptomi háboru (1882) 28. szudáni háboru (1884—1885) 29. második birmai háboru (1885) 30. Arab fölkelés Kelet-Afrikában (1888) 31. számai fölkelés Ausztráliában (1889) 32. harmadik indiai fölkelés és asszami háboru (1891) 33. kelet-afrikai háboru (1892) 34. második szudáni háboru (1897) és 35. második bur háboru (1899—?)

Sok... tulsok háboru ez egy nő kiraly életében s megadhatja neki a történelem a h a r c z i a s jelzőt. De megadhatja a béke istene, a n e p j o g é r t küzdő világnak is azt az elégtételt, hogy ezuttal a népszabadság és függetlenség ellen indított jogtalan háborut végleg elbukja, a mint e háboru eddigi folyamából erre kilátása is lehet, a mint ezt maga is érezheti.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

— Második nap. —

Debreczen, február 1.

A tegnap felbemaradt közgyűlést ma folytatták. Bar tárgysorozat szerint bizottságok alakítása következett volna, gróf D e g e n f e l d József főispán a fel 10 óraker megnyitott gyűlés első pontjával a

városi szeszkereskedést

tette.

H a j d u Gyula tanácsnok ismerteti a szeszkereskedés vitás kérdésének előzményeit A közgyűlés határozatát, mely a szeszkereskedés megtartását mondja ki, a felebbezést, mely e határozat ellen a minisztériumhoz adatott be, a felebbezés elutasítását stb.

Majd fölolvasta a főszámvevőnek számadatokkal felszerelt jelentését, mely a megartást javasolja, s melyet az ezen ügyben kiküldött ötös bizottság által is már előzetesen helyeslőleg elfogadott.

Ugy a főszámvevő, mint az ötös biz.

álláspontját a város előnyével indokolja meg, mely az üzlet fenartását kívánatossá teszi.

A felügyelő bizottság aztán a maga jelen tésében kétségbe vonja a számvevő által a szeszüzletből kimutatott nyereség számának helyességét. Mikor aztán az így, a nyereség tekintetében még a mai napig is bizonytalan kimutatások a jog- és pénzügyi bizottság elé kerültek, itt is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az üzlet fentartandó, mert nyeresége bizonyosan van belőle a városnak, már pedig a nyereségre szükség van.

S z a b ó Kálmán nev-tségesnek tartja s vagy tudatlanságot, vagy félrevezetési szándékot lát abban, hogy a hány bizottság van, annyiféle számadatokkal áll elő. Szerinte a város maga sincs tisztában azzal, mi ez üzletből a haszon, ne tartsák fenn azt, s nem különösen erkölcsi szempontból.

B a k o n y i Samu b. tag szintén a szeszüzlet ellen emel szót. Különben ismételt hangsúlyozza, hogy sokkal zavarosabbak ugy a főszámvevő, mint a bizottságok számadatai semhogy ez üzlet ügyében még most tiszta képet alkothassanak magoknak a bizottsági tagok, épen azért amaz óhajának ad kifejezést, hogy a közgyűlés ne menjen bele a mai nap határozat hozatalba ez ügyben. Indítványozza, hogy az ügyet vegyék le a napi rendről, a tanácsot utasítsa a közgyűlés, hogy a mind eddig ismeretlen 1896—97—98-ik évi, a szeszüzletre vonatkozó számadatokat a márcziusi közgyűlésre terjeszték elő s akkor eredetétől ismerve az üzlet menetét, határozzon a közgyűlés.

D r. S z á n t ó Sámuel b. tag rövidnek tartja a Bakonyi b. tag által a számadások elkészítésére kitűzött időt, Magyarzza a felügyelőbizottság által foglaltat a főszámvevő jelentésével szemben, melynek ellentétessége csak látszólagos és nem a könyvek vezetésére, hanem a tételek minősítésére vonatkozik. Ismételt kéri a közgyűlést, hogy ha ez ügy tárgyalására új határidőt tűz, ne szabja azt rövidre, mert nem tudnak megint alapos munkát végezni.

S i m o n f f y Imre kir. tanácsos polgármester nem ért egyet azokkal, kik morális s más fennen hangoztatott okokból a szeszüzlet ellen foglalnak állást. Meg kell tartani, mert jól jövedelmez. Nem bánja, vegyék le a napi-rendről most ez ügy tárgyalását s junus előtt ne is tűzzék azt ki tárgyalásra. Panaszt emel s szemrehányással illeti azt az áramlatot, mely a mult hónapokban a szeszüzlet ellen megindult s mely nagyon sok hasznot von el ez üzlettől. Partolja a kérdésnek napirendről való levételét s új terminusnak ajánlja junius hónapot.

J o n a Daniel nem barátja a folytonos alkudozásoknak. Vagy erkölcstelen az üzlet s akkor szakítsák végét ma, vagy fentartandó s akkor ennek kimondását sem kell tovább prolongálni. Határozzanak ez ügyben ma. Egyébként ő a fenntartás mellett foglal állást.

K i s s Albert b. tag orsz. képviselő partolja Bakonyi Samu dr. indítványát s kéri a közgyűlést, hogy a kérdés végleges és alapos eldönthetése céljából juniusban vegyék elő ez ügyet.

A b r a h á m László taktikának nevezi felszólalók halasztási indítványát s a maga részéről e kérdés azonnali megoldást javasolja, mert ha tovább is függőben tartják az ügyet a konkurrensok sok kárt okoznak a városnak. Ábrahám főügyész ur nagyon elhagyta ragadta ni magát vehemenciájától a mikor t a k t i k á n a k nevezte a halasztási indítványokat. B a k o n y i Samu dr. utakozott is e kifejezés ellen s a közgyűlés általános helyeslése közepette visszautasította ez illetéktelen vádat.

Több felszólalás nem is történt s az elnök főispán feltette a kérdést a halasztási indítvány mellett. 20 tag névszerinti szavazást kért. Elnök a névszerinti szavazást elrendelte. Azok kik a halasztás mellett voltak igennel szavaztak, a kik elleneztek nemmel. 52 igennel 63 nemmel szemben a halasztás indítványát elvetették. A után felállással szavaztak a tanács előterjesztése felett. A t ö b b s é g a szeszüzlet fentartását fogadta el.

Bizottságok alakítása.

A szeszlet letárgyalása után rátértek a bizottságok alakítására.

Az egészségügyi bizottsági tagságra legtöbb szavazatot kaptak a következők:

Dr. Ujfalussy József, Dr. Bakonyi Samu, Györfy Aladár, Kiss Albert, Dr. Kalmár Barna, Körner Adolf, Kiss Áron, Dr. Sz. Nagy Kálmán, Dr. Csikó Sándor, Dr. Roschnek W. Emil, Dr. Sz. Szabó József, Dr. Kenézy Gyula, Vecsei Viktor, Dr. Wolafka Nándor, Dr. Popper, Alajos, Boczkó Sárauel. Azután szüntelen szavazással megalkották az állandó statisztikai bizottságot. Beválasztottak mint legtöbb szavazatot nyerők:

Dicsőfi József, Dr. Freind Jenő, Dr. Fejér Ferencz, Fürst Ödön, Géressy Kálmán, Dr. Király Ferencz, Dr. Kocsár Gábor, Szilágyi Imre, Dr. Kemény Mór, Sesztina Lajos, Sz. Szabó László, Dobiecki Sándor.

A népnevelési bizottság, a közéleti iskolai felügyelő bizottság, a körházi bizottság és lótenyészbizottság megalakítása illetve megválasztása egyszerre történt.

Itt a bizottságok megalakításánál kell egy a debreczeni szabadelvű pártot jellemző tény megemlítenünk. A közgyűlést megelőzőleg értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy ha a bizottság ellenzéki része feltétlenül, a nélkül, hogy szavazást kérne, belenyugszik a szabadelvű párt jelölésébe, úgy juttatnak nekik is egy pár helyet — mint egy kegyelem ből — valamennyi bizottságban, ha pedig eltelejt mer adni magáról a párt, lehetőleg igyekeznek őket a hivatalos listákból boikottálni. E csunya, a város érdekét megdöbbentően háttérbe szorító határozat eredménye az, hogy például a jog és pénzügyi bizottságba egyetlen ellenzéki bizottsági tag sem jutott be.

Kiss Albert b. tag, a választások után szót is emelt ez ügyben. Megdöbbentésének ad kifejezést, hogy a fent ecsetelt eljárás megtörtenhetett.

A maga részéről azon bizottsági tagságról, melyre kegyelemből megválasztott, mint a mely hozzá nem méltó, lemond.

Csatlakozik felszólalásához Bakonyi Samu dr. s az egészségügyi bizottsági tagságról is lemond.

Kovács József b. tag hasonlóképen nem fogadja el megválasztását.

Igy csinálni kényelemes bizottsági üléseket a szégyen bélyegét hordozza magán s teljesen igaz volt Kiss Albertnek s a többi lemondóknak akkor, mikor kifejezéssel éltek: „nem méltó hozzánk ilyen tisztséget viselni.” Hogy a kényelemen kívül, mit akart még elérni eljárásával a szabadelvű párt nem tudjuk. De hogy a város érdekét önző céljainak ezzel a legridegebben alárendelte, az bizonyos.

A gyűlés különben a déli órák után még mindig folyó lapunk zártakor annak végső lefolyásáról még tudomással nem bírunk.

H I R E K.**Felhívás.**

Néhai Kövesdy János ur tegnap kihirdetett végrendelete szerint tizrendbeli, halálakor működésbe levő helybeli jótékony-célú vagy közművelődési egyesület és intézet részére (ötezerftot) 10000 koronát hagyományozott, a kijelölést és az arány megállapítását nekem mint végrendelete végrehajtójának tette kötelességemmé.

Ennélfogva felhívom a jótékony-sági, közművelődési célú helybeli egyesületeket és intézeteket, melyek az örökhagyó halála napján folyó hó 27-én már működésben voltak s a 10.000 korona hagyományból részesülni kívánnak, hogy a lapszabályaik egy példányának működésben létéről szóló valamely írott igazolványnak hozzám juttatása mellett bezárólag folyó évi február hó 15 napjáig, minden személyes utazás és fáradozás mellőzésével

velem pár sorban közölni méltóztassanak, hogy a kiosztandó összegből mennyit kívánnak? s a kivántó szeggel mifele más különös célt vélnék elérhetni?

A kijelölésről és arány megállapításáról a hagyományból részesülendőket jövő február hó folyamán értesíteni fogom.

Megjegyzem, hogy a jelentkezés csak tájékoztatásomra szolgál, de korlátozásomra nem s kizárólag saját belátásom szerint fogom kötelességemet teljesíteni.

Debreczenben, 1900 Január 31.

Szilágyi Károly

mint néh. Kövesdy János ur végrendeleti végrehajtója.

* **Iskola látogatás.** Csányi Viktor kir. tanfelügyelő e heten két napot töltött az Ables féle nyilvános jellegű polgári és elemi leányiskolában, miután úgy az iskola szervezőt, mint a tanítási eredményt illetőleg legnagyobb megelegedését fejezte ki.

* **Kubelik utja.** Ugy látszik Kubelik azt sem tudja merre menjen. Beharangozták magyarország összes vidéki városát, hogy ekkor és ekkor hangversenyez; Debreczenben már hetekkel ezelőtt előjegyeztették a jegyekre s most arról értesülünk, hogy a nagy művész Debreczen kikerülésével Berlinbe megy. Azt is mondják különben, hogy hamarosan megint visszatér.

* **Gonosz sajtóhiba.** A «D. E.» mai — febr. 1. — számában a tegnapi városi közgyűlésben történt már ismeretes affairról emlékezik. Nem szólunk a modorról, mely a tapintatlanságot, tapintatlansággal tetézi, hanem a «megtántorodott bizottsági tag» kifejezésről, mely ha nem tudnók, hogy sajtó hiba, hát úgy gondolhatnók, hogy a «D. E.» igazolni akarja vele azt a személyt, akit előbb itélőszéke előtt tapintatlannak minősít. Mit szól ehhez egyik és másik érdekelt fel nem mondja-e a «D. E.»-höz közelebb álló egyik: «Atdal Uram esőt, de nincs benne köszönet!»

* **Felolvasó estély.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete márczius 3-iki tanczestélyét megelőzőleg — mint arról a napokban megemlékeztünk, nagyobb szabású estélyt rendeznek febr. 10-én, melyet — mint értesülünk — a keresk. akad. dísztermében tartják meg. Az estélyen zeneszámok és felolvasás lesznek, mely utóbbi megtartására a «Debreczeni Ujság» felelős szerkesztőjét, jeles hírlapíró-társunkat Than Gyulát kérték fel, ki azt szíves örömmel el is fogadta a Manasszony és Völögeny cz. novelláját fogja felolvasni.

* **A Debreczeni Torna Egyesület** legközelebbi havi összejövetelét pénteken, február hó 3-án esti 8 órakor tartja a Dréher-féle vendéglő külön helyiségében. Ez összejövetelt különösen a választmányi tagoknak ajánljuk a figyelmükbe, mert sok olyan ügy kerülhet ott elintézés alá, mely nem kívánja külön választmányi ülés összehívását. Debreczen 1900. febr. Az egyesület titkára.

* **A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet** igazgatósága tudatja, hogy tekintettel a még mindig folyó beirutásokra, tagokul való felvételt ezentúl is eszközöl, s hogy az ez évi elmúlt hetekért késedelmi filléreket egész február végéig nem számít, alkalmat nyújtandó mindazok részére, kik még ez ideig a szövetkezet tagjai sorába belépni nem tudhattak.

* **Műkedvelői előadás B. Ujvároson.** Igazán ritkaság számba megy azon vállalkozás a melybe Balmaz-Ujváros értelmes és ügyesebb polgárai fogtak. Arról van szó, hogy f. évi Febr. 17-én és 24-én jótékony célra, a függ. olvasókör könyvtára javára műkedvelői előadást rendeznek, az első esetben zártkörű táncmulatsággal, magasabb belépti díjak mellett, hogy a jövedelem nagyobb legyen a második esetben csekélyebb helyárák mellett, hogy a szegényebb sorsú közönség is megnézhesse. Mindkét esetben a «Bettyárkezdője» énekes népszínmű kerül színpadra. A mozgalom a független körből indult ki s a kivitelen nagy érdeme van a rendezőn kívűl a kör dérek elnökének Tarr Istvánnak a ki

fáradhatatlanul buzgólkodik a siker érdekében. A próbák már pár hete folynak s az egyes szereplők nem várt ügyességgel töltik be szerepköröket, úgy hogy az erkölcsi siker semmi esetre sem marad el. — Örvendetes jelenség e mozgalom, mely mutatja, hogy a mi magyar népünk kezd az előítéleteken felül emelkedni s a szívet, leket nemesítő es gyönyörködtező irodalmi termékeket nem komédiázásnak, hanem a művelődés egyik tényezőjének tekinti. Mutatja, hogy a magyar ember mindenre ügyes, mindenre alkalmas csupán vezetőre és tanítóra van szüksége a ki vele foglalkozzék. Adja Isten, hogy derék polgártársaink e vállalkozása úgy erkölcsileg mint anyagilag a legfennesebben sikerüljön.

* **A Corsó kávéházban** a «Duna Gyöngye» női zenekar hangversenyét ma ismét megtartja, a mint megis érdemi, folytonos nagy látogatottságnak örvend, és előadott darabjaikat a közönség kívánságára sokszor kell ismételniük. — Különös nagy tetszésben részesül a Sulamith, mely ma este is repertoaron van.

Vasuti szerencsétlenség a fővárosban.

A budapesti Ferencz József hidról Budafokig vezető villamos vaspályán tegnap iszonyu szerencsétlenség történt, mely szinte páratlan a közuti vasuti szerencsétlenségek krónikájában. A főváros fölött már napok óta uralkodó óriási ködben ugyanis két egymással szemközt jövő, utasokkal megrakott villamos kocsi összeütközött.

A karambol rettenetes volt, a teljes erővel egymásnak rohant kocsik darabokra zuzódtak s pár pillanat múlva sebesültek és haldoklók segélykiáltásai töltöttek el a lget. A mentők csakhamar megerkeztek a szerencsétlenség színhelyére s meg kezdték a szerencsétlenül járt utasok kimentését a kocsimok alól.

A katasztrófa csak akkor látszott meg a magas borzalmas valóságában. A két villamos kocsin ötven utas volt, kik közül huszonnyolczan sebesültek meg. E sebesülések közül négy feltétlenül halalos, nyolcz pedig rendkívül súlyos. A halára sebesültek közt van a Déli-vasutak budafoki állomáának főnöke is.

Az egyik villamos kocsinak a vezetője, ki a katasztrófánál csodálatos módon sértetlen maradt, kétségbeesésében egyenesen a Dunának rohant, és a jeges kullamok közé ölte magát.

Hogy az összeütközésnél tulajdonképen kit terhel a felelősség, azt még nem állapították meg.

Az eset híre fővárosszerte villámgyorsan terjedt el. Nagy tömegben tolt a nép az összeütközés színhelyére, ahol már csak darabokra roncsolt kocsik szilánkjai mutattak a borzalmas szerencsétlenséget.

Színház.**Két előadás.**

Délután.

A szigetvári vértanúk. Jókai Mór hazafias darabja került színpadra szerdán délután, mint városunk közép s felső osztályu tanulói-fjusága számára rendezett „ifjusági előadás.”

Mielőtt az előadásról magáról íránk, érdemes a Komjathy igazgató-kezdeményezte ifjusági előadások eszmejevel általában foglalkozni egy kisse, s miután most már tapasztalatok állanak rendelkezésükre, megállapítani, hogy ez eszme mennyiben vált be; aranyban áll-e az elert s jövőben elérhető siker az igazgató áldozata kétségével, s adott-e valamely követendő példát a magyarországi színigazgatóknak?

A mi napjaink egyik jogosult jelszava, hogy a műtereket fejleszteni kell, Evégett nagy kecsőt indítanak, temerdeket tintat és papírost fogyasztanak. A jelenkor felüött nem-

zedékétől e tekintetben sokat várni nem lehet; mert az igazan a nevelés dolga s a magyar publikum műérzésének fejlesztése eddig igazán rendszeresen el volt bonyolítva. A Wlassics miniszterének munkatársai az a nagy érdem, hogy ezt a parlag mezejét nemzeti kulturánknak szantani s vetni kezdik. Az aratás öröme a dolgok természetes rendje szerint ők nem fogják megérni, hiszen e téren pár nemzedéken keresztül folyó ott ernyedtetlen munkásság lesz szükséges. De az elismerés pálmája minden szélesebb látókörű ember szemében az övék. A művészeti képzés leghathatóbb eszköze, a kezdőknek minden esetre legerősebb fegyvere a színművészet, mert ha ezt nemesebb értelmében, a modernek által ósdinak nevezett, de örök-igaz eszméje szerint fogjuk fel, akkor nem csak a szép megértésére képesít, hanem nevelő erkölcsi s hazafiai szempontból is.

A vidéki színigazgatók között az egyetlen Komjáthy az, a ki közművelődésünk ez eszmeáramlatát nemcsak hogy megértette, hanem áldozatkész tevékenységével a rendelkezésére álló módok s eszközök szerint valóra is akarja váltani. Így méltán számíthatja magát minden elismerésre méltó kultuszminiszterünk lelkes munkatársai közé.

Ő azt ígerte, s ez ígéretét a szó legnemesebb értelmében be is váltja, hogy Debreczen város közép- s főiskolai tanuló ifjúságának minden hó utolsó szerdáján teljesen ingyen ifjúsági előadásokat rendez olyan darabokból, melyek igazán méltók e magaslatos feladat betöltésére. Ez idényben Katona «Bank Banya» Tóth Kálmán «Király házasság» című színműve, s most Jókai «A szigetvari vértanúk»-ja került ily módon színre.

Ne sajnáljunk az ügy érdekében egy kis számítás tenni, mert rohasem tudom a statisztikust magamban megtagadni. A mostani előadáson hozzávetőlegesen számításom szerint jelen volt 1200 ifju és gyermek. — Kedves lányok a két felsőbb leányiskolából, a közép- s kereskedelmi iskolák, a gazdasági tanintézet a jogakadémia, a teológia növendékei, köztük az árvaházak keblén ápolt szegénysorsú gyermekek, és sok olyan növendék, aki másként színházat belőlről nem is láthatna.

Talán felesleges bővebben fejtegetnünk, hogy egy színi évadban 7 ily előadás mit jelent ez ifjakra, mit ez ifjak jövő fejlődésére. Nem szükséges, hogy halljuk azokat a lelkes tapsokat s kihívásokat, melyek a színházról kituduló ifju-ág romlatlan lekéből oly önkéntesen törtek elő. Ha meggondoljuk, hogy a legszébb irodalmi s művészet iskolai előadásnak is csak akkor van közvetlen hatása, ha a szót a közvetlen érzékelés egészíti ki, ha érezzük, hogy a hazai történelem nagy alakjai, a világ drámairodalmának jelesei így öntenek igazán testet a tanuló ifjúság előtt: akkor bizonyára senki sem fog vádolni sem túlzással, sem elfogultsággal, midőn nem habozom kijelenteni, hogy Komjáthy igazgató előtt a maga nemében páratlan kezdeményért kalapot emelünk. Hiszen a «Nemzeti színház» ifjúsági előadásai egészen más alapokon vannak berendezve. A szegedi színház igazgatóságával pedig csak most kezdett az ily dolgok felől eredménytelenül tárgyalni az ottani tankerületi igazgatóság.

Mi tehát úgy üdvözljük a debreczeni ingyenes ifjúsági előadásokat, mint e nemes város kulturhistóriájának jelentős mozzanatát.

De most már ideje, hogy az előadásról magáról szóljunk: s örömmel kell kiemelnünk, hogy színvonala a kitűzött cél magaslatosságának egészen megfelelt. Nem volt ott az ingyenességnek semmi nyoma, s a legkénye-

sebb bérlőközönség is meg lehetett volna vele elégedve. Első sorban Komjáthyét Anna, Komjáthy Szelim, Szacsnyai Szolimán, Bartha Zrínyi Miklós, személyesítőt kell kiemelnünk művészi játékukért. Mindjárt hozzájuk csatlakozik Tanay Ferh d néhány szónyi szerepének művészi interpretálásáért s Fay Flóra szép játékaival és szép megjelenésével. A többiek, pl. Tóth Elek, Fenyéri, kisebb szerepekben szintén kitűnően helyt álltak, Halmi Mariska bajadér-tánczat kénytelen volt megismételni.

Este. **Sulamith** került este színre s újfolt haz elött, ha len-t, tán még az eddigieknél is jobb előadásban, aminek az lett a köve kezmenye, hogy Bódi Elának, Környeinek s Ruosnak temerdek kihívás után még a va-függöny előtt is meg kellett jelenniök. A tizenegyedik előadás laukadatlan lelkesedése még sok «Sulamith»-estét ígér. De hát csak hadd győzzön a jó, bizonyítsa be, hogy nem a párisi romlottság a végleges diadal.

a. a.

Nóra. Holnapután ismét igazi műélvezet vár a debreczeni színházi közönségre. Ibsen hatalmas, rejtélyes nőalakja jelenik meg a világot jelentő deszkákön, a társadalmi kérdések e bonczoló műhelyében, T. H a l m i Margit által megszemélyesítve. Aki ismeri az C művészi kvalitásait mélyre ható felfogását, az aprólékos részletekig hű és igaz kivitelét, velünk együtt méltányolja előre is a holnapután esti előadást s oda sorozza a jelen színi évad eseményei közé. Az előadás érdekességét emeli hogy Rank orvos szerepét T a n a y játssza s így alkalmunk lesz együtt gyönyörödhetni e nagy tehetségű ifju pár szereplésében.

Jászai Mari távozás? — A M—g. azt a hirt közli, hogy gróf Keglevich intendáns tegnap levelet írt Jászai Marinak, melyben tudára adja a művésznőnek, hogy most lejárandó szerződését megújítani hajlandó ugyan, de eddigi fizetését leszállítja 2500 forintra. Keglevich gróf még ilyen fizetés mellett is csak három évre hajlandó Jászai Marival szerződést kötni és minthogy számít arra, hogy a művésznő ezt a minősíthetetlen eljárást nem fogja eltűrni és visszadobja a szerződést, az in endáns már levelezésbe is bocsátkozott egy másik, jelenleg a vidéken működő tragikával, a kit a Vigszínházról való elmenetelekor biztatott már azzal, hogy visszahozza. Nem lévén módunkban, hogy e hír objektivitását ellenőrizzük, egyelőre most csak a hirt regisztráljuk. Mi nem hiszünk Jászai távozásában.

Színházi műsor.

Csütörtökön, febr. 1.-én «A» bérletben A görög rabszolga.

Pénteken, febr. 2.-án «B» bérletben A hálókocsik ellenőre.

Szombaton február 3.-án «C» bérletben Nóra.

Vasárnap február 4.-én délután Debrecen a holdban.

Este: Huszárcsiny.

Tudomány.

A magyar tudomány-világnak nagy gyászja van: S c h w a r t z Gyula a nagy, mondhatnók egyetemes tudós s bámulatosan munkás, bölcsész-tan r rövid betegsége után meghalt.

Törvénytörés.

§ A grófné szarkája. Karnaszt Józsefné szül. Marnesics Erzsébet többször elment látogatásba az édes anyjához, a ki gróf Pejacevich Tódornénál szakácsnő volt. Ily látogatások alkalmával a fiatal menyecske rendszeren beosont a grófné lakosztályába, a hol az íróasztal fiókját kinyitva, megdézsmálta a grófné pénzét. 1898. és 1899. években közel 100 kronát lopott el ily módon. A grófné, hogy a tolvajt felfedezze, cselhez folyamodott. Egy alkalommal lesbe állította egyik alkalmazottját s ez megfogta a házi szarkát, Karnaszt Józsefné személyében. A budapesti büntető-törvénytörés most ítélkezett a tolvaj menyecske fölött, Lenk bíró elnöklése alatt. A vádlott a lopások egy részét beismerte. A bizonyítási eljárás után a grófné karára elkövetett lopás büntette miatt a törvénytörés — dr. Keserü Lajos alügyész vádindítványára — Karnaszt Józsefnét másfél évi börtönré ítélte. Az ítélet ellen az összes felek felebbezték.

Ki fogait az odvasság ellen biztosítani akarja, tisztítsa alaposan reggel és este a desinfiáló száj- és foggyógyzóval az ósmert „Kosmin”-nal, a mely jó hatása és kellemesen üdítő íze által már rövid használat után is nélkülözhetetlenné válik.

Egy palack, mely sokáig eltart, 1 frt, kapható gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszertüzletekben.

KOSMIN

Mostoha anyából feleség.

— Saját tudósítónktól. —

Földváron történt a következő furcsa eset:

Özv. S z i k o r a Jánosné, A n n a nevű leánya, valami pletyka miatt a tavaszon egy mulatságon kosarat adott H o r v á t h Antalnak, a ki azért a leányt arczul ütötte. A leány persze megkapta ezért az elégtételt, mert néhány fiatal legény Horváthot nyomban leütötte és alaposan megverték.

Az özv. Horváth apja, Horvát András, a ki a nyáron özvegyiségre jutott, meguntván az özvegyi állapotot, megkérte özv. Szikora Jánosnét. A mint az öreg Horváth fia ezt megtudta, erősen tiltakozott apja szándéka ellen.

Szikoráné ezt jól tudta, azért az öreg Horvát kérdésére mindig kitérő választ adott. Az öreg azonban nem tágitott, azért gyakran el látogatta Szikoráékhoz. Az özvegy mindinkább tartózkodóbb, a leánya annál nyájasabb lett.

Egy pár hétig tartott ez, mikor az öreg Horváth azzal állt elő, hogy most már nem az özvegyet, hanem lányát kéri feleségül. Az anya hallani sem akart a dolgról, de a leány kijelentette, hogy akármilyen történi is, hozzá megy az öreghez.

Horvát Antal a mint apjának ez újabb elhatározásáról értesült, szó nélkül összepakolt és kiment a szállásra, a mi még az elhalt édes anyja hozományát képezte — s

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krtig méterenkint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenkinék postabér és vámmentesen, házhoz szállítva. Műtárgyak postafordultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichbe.

Cs. és kir. udvari-szállító.

„Henneberg-selyem”

onnan izent az apjának, hogy ki ne tegye oda a lábát, mert baj lesz.

Az öreg örült, hogy fia eltávozott, még a karácsonyi ünnepek előtt nagy csendben megtartotta az esküvőt, azóta nagy boldogan élt új feleségével.

A rokonság közbejárására az apa és fia végre kibekültek egymással s a fia a farsang elején vissza költözött az apai házhoz.

A múlt hét elején az öregnek sürgős dolga akadt a szálláson: reggel kocsi utat es kihajtatott. Aznap nagy vihar kerekedett s amiatt az éjszakát is kint töltötte, s csak másnap délre ért haza. De mekkora volt a meglepetése, a mikor házaért s azzal fogadták, hogy fia és ifjú felesége az éjjel megszöktek hazulról s a mi csak e vihert volt, agyneműt, élelmiszereket és az öreg 150 forint készpénzét magukkal vitték.

Az öreg Horváth először is Szikoránéhoz felesége anyjához futott, hogy ott keresse a fiatalokat, de Szikoráné is csak ámul-bámult mikor Horváthtól az esetet megtudta.

A két öreg ekkor együtt indult a fiatalok keresésére. de két napi fáradságuk eredménytelen maradt.

Horváth ekkor a szolgabíróshoz fordult panaszával. Ennek az utasítására a csendőrség másnap előállította a szökevényeket. Ekkor megható jelenet játszódott le a szolgabírói hivatalban.

A fiatalok ugyanis kijelentették, hogy akármilyen történet is, ők nem hagyják el egymást. A szolgabíró ekkor megkérdezte Horváthot, fentartja-e a lopási vádat a fiatalok ellen? Mire Horváth hosszas gondolkodás után kijelentette, hogy az esetre, ha Szikoráné hozzáköltözködik, eláll a panaszától, de a fiatalok az ő házába többé be ne lépjenek. Szikoráné, a ki szintén jelen volt, kijelentette, hogy a szűgyen elkerülése végett elfogadja a feltételeket; mire a szolgabíró a fiatalokat szabadon bocsátotta.

Szikoráné másnap beköltözött Horváth András házába, a fiatalok pedig Szikoráné házába foglalták el. Újnanekkor ugy Horváth András, valamint a megszökött, s ez idő szerint még törvényes felesége, megindították egymás ellen a válópert. Mind a két pár azonban most boldogan éli a mézeshegyeket.

CSARNOK.

A közmondás-ember.

A kötelesség sötét labirintusában této-vázás nélkül, Ariadne fonala által vezetve, a

közmondások bölcsességére támaszkodva halad Bullier Péter, a Közmondás-ember.

Sohse ismertem a maga nemében csodálatosabb embert, mint ezt a hosszú haju, sovány, zord arczkifejezésű fiút.

Az ő fejről el lehet bezzeg mondani, hogy kaptalan.

Mindaz, a mi az ó-kor óta egész a mai napjainkig maximákka, jelmondatokká, közmondásokká formálódott, mindaz, a miben a népek bölcsősége kész igazságokká kristályodott ki, az ő fejében állandóan használatra készen, felraktározva állott.

Sohse ejtett ki egyéni fogalmazásu mondatokat, soha beszélgetést, vagy látogatást be nem fejezett valami hatásos közmondás elhelyezése nélkül.

Épp azért nem ismerte a kétkedés, a töprengés kinjait.

Minden helyzetben féltucat közmondás jutott eszébe, mely megannyi a helyes cselekvest elősegítő ujjmutatás volt.

Hogy a szerintők való cselekvés éppen mindig sikeres lett volna, azt nem lehet állítani. Bullier a legsomorubb helyzetben is megint csak újra egy közmondás erkölcsi tartalmához fordult s ettől remélt; tehát elcsüggedni, ha a nagy közmondás-keszletének, meg se tudott.

Megjegyzem, hogy a közmondás-ember foglalkozására nézve egy nagy áruház alkalmazottja volt, melynek főnöke arra az ötletre jött, hogy a bejárónál álló banális liberális inast, egy hatalmas kozakkal fogja helyettesíteni.

Ez az intézkedés, gondolta a főnökük, hízlegni fog a mi nagy orosz vásárló közönségünknek.

S így szólt a közmondás-emberhez:

— Bullier ur, igyekezzék minél előbb egy kozákokat szerezni.

... Nem tudom, tisztában vannak-e önök ezzel, de tény, hogy a kozák megéheztős ritka árucikk a párisi piacon.

Napok teltek napok után, a nélkül, hogy egy kozákokat felhíjzolhattak volna.

A nagy áruház tulajdonosa kezdett türelmetlenkedni.

Bullier azután egy nap a legolimpusibb nyuga ommal jelent meg főnöke előtt.

Látszott arczán, hogy a győzelem tudatát hordja keblében s hogy most már biztos a kozák megszerzésének lehetősége felől.

— Ha máshonnan nem kapunk, legyen nyugodt uram, nekem van egy fogásom.

S ezt a fogást, nehogy önöket kíváncsiságtól elepszessem, ime elmondom.

Látott a kávéházban egy urat, kinek kifejtése elárulta az illető orosz voltát.

— Bocsánat uram — szólt hozzá Bullier — kegyed orosz, nemde?

— Igen uram! Miért tetszik kérdezni?

— Oh kerem, nagyon örülök.

— Hogyan?

— Pompás, kerem, pompás!

— De kerem, én még mindig nem értem.

— Kerem, ne is törődjék a megértéssel

— felelt Bullier s elkezdte vakarni az orszát.

Ez az utóbbi azt hitte, hogy valami örültél van dolga. Bullier azonban rögtön felvilágosította őt:

— Ne csodálkozzék, uram, az eljárásomon.

— Okvetlen szükségem van egy kozákra s mivel a híres közmondás azt mondja: »Vakard meg az orosz s mepleled a kozákokat, ilyenormán könnyű módon reméltem egy kozákhöz jutni.

Nem fejezhetted be szavait, mivel az észak embere közbeszóllott:

— Most már értem, kegyed azonban igen erősen vakar.

S e pillanatban olyan pofont adott Bulliernek, hogy ez a főpinczér karjaiba kanyarolt.

A »kozák« pedig büszkén távozott.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1498/1899 v. k. szám.

1 főnyeremény 100.000 kor. értéktárgy,

2 főnyeremény egyenkint 20.000 kor. értéktárgy stb.,

20%o levonással készpénzben nyerhető

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

egyetlen sorsjeggyel.

Minden sorsjegy még három húzáson utánfizetés nélkül játszik, dacára annak egy sorsjegy ára

csak egy korona.

IV-dik húzás visszavonhatlanul

már holnapután

Sorsjegyeket ajánl

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

kezelésére, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. Államvasutak személypénztárai és minden dohánytözsde.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényénél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget »Horgony« védjegy és Richter czéjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT

— 2 kr. advari szállítók.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.